

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1652. usque ad annum 1662

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119185

§. 49. Sententia contra Franciscum Josephum Borri Romæ pronuntiata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67372)

Sæc. XVII. in Parochos sparsas, & sacrilegos ejus
A. C. 1660. modi aufus pecuniaria multa casti-
 gari, & interdictis eorum cætibus reo-
 urbe exulare jufferunt. Adeo horrenda
 superstitionis furorisque monstra pro-
 germinat fanaticus Religionis Zelus.

§. XLIX.

*Sententia contra Franciscum
 phum Borri Romæ pronuntiata.*

*Process. In-
 quis. ex
 archiv.
 Bayle Dict.
 Hist.*

Magis adhuc abominabili Religio-
 pietatisque abusu Franciscus
 sephus Borri Brandæ Filius patria
 diolanensis hoc anno rudioribus illis
 Hic enim sacrilegis commentis, variis
 superstitionibus, confictis appariti-
 bus, & virtutum simulacro dolum
 probos etiam Viros in fraudem indu-
 cebat: tandem vero detecta ejus
 quitia a Romanis Inquisitoribus, ut de-
 matum suorum rationem redderet, Ro-
 mam venire jubebatur, qui tamen con-
 fæ suæ diffusus, ac scelerum suorum
 conscientia territus Argentinam, ubi
 librum impietatibus plenum edidit,
 de vero Amstellodamum, Hamburgum
 & Hafniam profugit: nihilominus
 scussis ejus erroribus Romæ absens
 blico in foro ipsius effigies die secundæ
 Januarii hoc anno combusta est, jam
 antea autem Mense Decembri in eam

pronuntiata est capitalis sententia, quam, Sæc. XVII.
 prout in Archivio Romanæ Inquisitionis asservatur, de verbo adducimus, A. C. 1660.
 ut inde totius causæ series, hujusque scelerati Impostoris errores patefiant. Erat autem sententia hujus tenoris.

Nos Franciscus Barberinus, Episcopus *Portuensis*; Bernardinus Spada Episcopus *Prænestinus*; Martius Ginetus Episcopus *Albanus*; Hieronymus Columna titulo sancti *Laurentii in Lucina*; Frater Vincentius Maculanus titulo sancti *Clementis*; Camillus Astalensis titulo sancti *Petri in Montorio*; Jacobus Corradus titulo sanctæ *Maricæ Transpontinæ*; Franciscus Albitius titulo sanctæ *Maricæ in via*; Flavius Chisius titulo sanctæ *Maricæ de Populo*; Julius Rospigliosi titulo sancti *Xysti*; & Sfortia Pallavicinus titulo sancti *Salvatoris in Lauro*; Presbyteri: & Rinaldus ab Este diaconus sancti *Nicolai in carcere*; per misericordiam Dei, sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & in omni republica *Christiana*, contra hæreticam pravitatem, Inquisitores generales, universis Christi fidelibus hæc lecturis legive auditoris in domino salutem. Franciscus Josephus Borri *Mediolanensis*, post vitam dissolute actam aliquamdiu in urbe Romana, Deumque graviter offensum, captus anno 1654. confugit

Mm 5

fugit

Sæc. XVII. fugit in Ecclesiam; quando mutata lo
 A. C. 1660. scivia in impiam hypocrisin, & tales
 tis a Dei bonitate acceptis Deum le
 cessens, qui cum frustra exhortatus est
 ad agnitionem suæ infelicitatis & ad
 correctionem vitæ, finxit; delibere
 tum sibi esse, sequi ejusmodi nutum
 divinum, quamobrem vitam aggressus
 est, specietenus piam; qua palliare
 deinde molitiones sceleratissimas, quæ
 eo usque fovebat animo; neque re
 quebat ei spem, eas publicandi sine be
 more, insignis pene vigilantia sacra
 Congregationis sancti Officii: cum igitur
 incepisset actiones exercere in speciem
 pias; abstinendo a conversatione pu
 blica licentiosorum adolescentum, in
 quentare templa, & discursibus pu
 uti, jactabat se consolationem invenisse
 in vita nova spirituali, cui se seculum
 applicaverat: qua agendi simulatione
 facile ei decipere amicos, sed difficil
 lius fuit celare intra pectus secretum
 animi sensus, quibus machinabatur per
 turbare Dei Ecclesiam, sequere ambu
 tionem diabolica constituere caput sectarum
 novarum hæresum disseminatorem, in
 enim spatio duorum mensium illud no
 væ vitæ genus tenuerat, cum intro
 ductis cum quopiam secretissimis con
 loquiis, de rebus sacris, asseruit: ap
 propinquare tempus, quo fieret unum
 ovile

ovile solum in mundo; & ut facilius in Sæc. XVII.
 errorem induceret credulos; adjunxit A. C. 1660.
 ejus ovilis Caput fore pontificem *Romanum*: per cujus proinde copias mili-
 tares omnes forent occidendi, quicun-
 que resisterent conversioni, ad quam
 vocarentur: se vero divino decreto fore
 duces, seu, ut *ajebat*, *capitaneum* gé-
 neralem harum copiarum, neque id
 officii sibi fore difficile, quod esset cer-
 tus, brevi suis laboribus *chymicis* repe-
 riendum *lapidem philosophorum*, cujus
 adminiculo aurum sibi abunde suppete-
 ret eum in finem; neque minus diffi-
 culter adepturum se victoriam per co-
 pias præfatas; eoquod certissime sciret,
 sibi in hoc negotio favorem & auxilium
 adfore *Angelicum*, & præsertim divi
Michaelis archangeli, atque ut his fa-
 bulis certiorerem faceret fidem, augebat
 hypocrisin; cum diceret se tali in fun-
 ctione teneri desiderio etiam sanguinem
 effandendi pro Christo Domino; simu-
 laretque revelationes & ederet prophe-
 tias; quæ figmenta, ut veri similia
 redderet, & revera persuaderet, se il-
 lustratum supernaturali luce, commen-
 tus est, jam inde ab initio vitæ suæ
 spiritualis dormienti in suo cubili, ap-
 paruisse *palman* circumdatam multo lu-
 mine, unaque auditam esse vocem an-
 gelicam: quæ ei promittebat inpos-
 tum

Sæc. XVII. rum spiritum *propheticum*, in cuius
 A. C. 1660. mirum indicium missa foret divinitus
 illa *palma lucida*. Dum hisce somniis
 splendoris, conatus fidem sibi conciliare,
 interitum machinaretur rudium animarum,
 simul barbara crudelitate cædem corporum moliebatur, nam
 horis, quas non opportunas judicabat
 actionibus suæ simulationis, laborantibus
 in conficiendis potentissimis
 quæ post ejusdem abitum ex
 unacum aliis ejus scriptis in manus
 nerunt curiæ sæcularis. Jamque
 tis mensibus *Roma* suis artificiis oblitus
 raverat famam antiquam male actæ
 actæ vitæ, & novis revelationibus
 offerens certo cuidam, cujus
 exprimitur in processu, narravit
 velata sibi esse ab ipsis angelis
 propria; quibus nuncupantur ob
 stodia sua quædam, & nominatim
 stodiæ causa *instrumentum passionis Christi*
 quem, docebat, post resurrectionem
 suam ipsummet stitisse se in *inferno*
 illic ad ejus adorationem adactos
dæmones. Quæ figmenta revelationis
 ut altius imprimeret aliorum animis
 addebat, suo sibi in corde residere
 ctum Michaelem; & revelari sibi ab
 gelis perpetuo secreta cælestia: unde
 tempore, quo vacabat sedes *apostolica*
 per mortem sanctæ memoriæ *Innocentii*

decimi, comminifcebatur fe difcere ab Sæc. XVII.
Angelis omne id, quod in *conclavi* ge- A. C. 1660.
 reretur *Electorum* pontificis futuri. Ve-
 rum hoc electo intellexit dæmon, *Ro-*
manam non effe agrum congruum, in quo
 fpargeret fementem fuorum errorum;
 neque poffe per vigilantiam rectoris
 occultos manere congressus, quibus ex
 fuffeptione principis tenebrarum fe vi-
 debat indigere diutius, ad plures affe-
 clas colligendos; prout neceffarium effe
 iudicabat, priusquam impia fua dog-
 mata publicaret orbi. Quocirca decre-
 vit redire *Mediolanum* in fuam patriam;
 ubi, poftquam fua illa hypocrifi, cui
 iam affueverat, apud hominem quem-
 dam pium, fed rudem, in æftimatio-
 nem veniffet; contigit eum denuntiari
 apud S. Officium *inquisitionis Mediola-*
nenfis & Patavinae: quod nimirum qui-
 busdam cum fociis artificiofe ufurparet
nocturnos & arcanos conventus; eisdem
 cum voce tum calamo doceret contra-
 ria fanctæ Catholicæ *Apostolicæ* fidei;
 fimul illis impofito filentio arctiffimo ad
 id ufque temporis, quod ipfe affignaf-
 fet promulgationi dogmatum. Proin-
 deque cum res tam gravis neque debe-
 ret neque poffet vel ad momentum tem-
 poris negligi: ne, fi latius venenum
 ferperet, quod fpargebatur cum ru-
 dium hominum contagione deploranda,
 evade-

Sæc. XVII. evaderet difficilior vel eorum præ-
A. C. 1660. vatio, qui illud nondum haussissent, vel
 medicina eorum, qui forent illo infirmi.
 Idcirco omnis illa diligentia adhibenda
 est, quam in istiusmodi rebus postulat
 prudentia, præscribuntque leges; quod
 factum, ut supra nominatus Franciscus
 Josephus Borri legitimis iudiciis fuerat
 prægravatus, quod exercitio fidei
 militatis & simulatione ardentissimi
 divinæ gloriæ, simul & *Elemosinæ*
 erga pauperes, quibus tum veste, tum
 pecunia subvenit, quosdam attraxerat
 nominatos in processu, ad secretam
 congregationem, in qua primis quibusdam
 diebus simplicem instituerit pietatem,
 at deinceps per simulatam sanctitatem
 & artificiosam hypocrisin sibi, suæque
 doctrinæ pessimæ auctoritate conciliis
 conatus sit seducere suos infelices alle-
 clas, quos dum admitteret in suam
 congregationem, persuadebat, vocari
 Deo, & destinari ad res magnas: quæ
 quæ ut secretiores servaret eos errores,
 quos erat sparsurus in his abominabi-
 lis conventibus, majoremque adde-
 sodalibus suis animum ad illos com-
 plectendos, adigebat complures eorum
 ad edenda *quinque vota*, quorum forma
 iam certam sibi jactabat esse dictatam
 ab Angelo custode, quorum *primus*
 votum erat *unionis fraternæ*. II. *Instituta*
labii

labilis secreti in verbis divinitus cogni-
 tis. III. *Obedientiæ* Christo & Angelis
 præstandæ. IV. *Paupertatis*, ad quam
 testandam, tradidit alteri a se omnem
 suam pecuniam. V. Ardentissimi zeli
 ad propagandum regnum Altissimi. Qui-
 bus interdum adjungebat *sextum* votum,
 fundendi ex eo Zelo proprium sanguinem:
 & hæc vota edicebat fieri coram san-
 ctissima Trinitate, testibus, sacratissima
 humanitate Christi, sanctissima virgine,
 sancto *Michaele*, sanctis *Joanne Baptista*,
Paulo, *Jacobo*, *Ludovico* & *Alexandro*,
 ante omnia autem inculcabat observa-
 tionem perpetui secreti earum rerum
 omnium, quæ fierent & dicerentur in
 Congregatione: id quod inviolabiliter
 servaretur, etiam erga *confessarios*: adeo
 ut, qui in eo deliquisset, huic com-
 minaretur pœnas inferni; & ejiceret
 ex congregatione, qui si denuo flagita-
 ret admitti, necessarium foret, ut post
 multas preces *pedibus nudis* intraret,
fune pendulo ex collo, & in terram pro-
 jectus sineret se omnium pedibus pro-
 culcari. Igitur confectanea iis, quæ
 annis præcedentibus sine fructu ape-
 ruerat aliis, jam hos suos discipulos
 docuit, fore, ut proximis *annis viginti*
 obtineatur *regnum Altissimi*, hujus ex-
 peditionis, illiusque exercitus conscri-
 bendi se ducem fore, assistente *magno*.
 Ange-

Sæc. XVII.
 A. C. 1660.

Sæc. XVII. *Angelo*, & mox, & jam ipso *Michaele*
 A. C. 1660. archangelo; eum in finem sibi a caelo
 missum esse *gladium*; se vero nominabat
pro-Christum, id est, defensorem Christi
 agebatque in discipulis suis jam incepit
 hoc regnum: in quem sensum usurpa-
 bat illud scripturæ; regnum Dei in
 vos est: destinari eos *prædicatores* ut
 conversionem recte dispositorum ho-
 minum, & eorum omnium executorum
 quæ ipse mandaret; totam rem ge-
 rus *gladio*, eo præcipue, quem tunc
 habebat ad manum, cum effigie *Sapientie*
Angelorum in manubrio. Hanc suam
 expeditionem, ad quam a Deo voca-
 tur, implendam interfectione homi-
 num peccatorum, quibus non fieret
 gratia se disponendi ad mortem per
sacramenta, ita ut ii soli remanerent
 læsi, qui habituri essent in *fronte signati*,
 quo si vel ipse careret *Pontifex*, opor-
 teret occidi: eam in rem auxilio
Michaelem archangelum cum suo exer-
 citu; prout olim defendit honorem
 vinum eiectionis Angelis malis, & ex con-
 muni Angelo Princeps effectus Ange-
 lorum: fore negotium multæ rixæ
 multarum *excommunicationum* fulmine
 darum: verum his non obediendum
 eo quod repugnet voluntati divine
 maximas etiam fore strages *Romæ*, &
capita humana in memoriam posterorum

in certis locis essent exponenda, sed Sæc. XVII. A. C. 1660.
 his peractis *Romam* celebriorem fore, ea præsertim in parte, ubi *sancta san-*
ctorum sunt, quæ nimirum divinitus
 aperienda essent inventis illic *scripturis*
deiparæ virginis: *Anti-Christum* ipsum
 illiusque adventum non fore impedi-
 mento: *Pontificem*, qui successurus es-
 set, fore ipsi amicum, qui omnem ejus
 doctrinam confirmet; augeat numerum
Cardinalium: in throno post humeros
 suos *signum* crucis, aliaque *passionis in-*
strumenta, atque in capite *coronam tri-*
plicem auream instar *coronæ spineæ*: Ec-
 clesiam fruituram *pace* spatio mille an-
 norum, *Sathana* interea alligato apud
 inferos per sanctum *Michaellem*; idque
 opera beatissimæ virginis, de qua pro-
 inde legitur: *conteret Caput tuum*. De-
 nique fratres illius in statu religioso vi-
 cturos, qui tunc sit erigendus; cujus
 habitus sit *agnina pellis alba*, eaque
 simplex per *æstatem*, at *hieme* duplicata,
 cum *cucullo* ex eadem pelle, *Crucis si-*
gno in medio capitis & *collari ferreo* ex
 collo, in quo hæc verba sint insculpta:
 OVES MANCIPTÆ AGNO PA-
 STORI: *domicilium & supellex* sit pau-
 pertati consentanea ex sola *argilla &*
stramine; ex quo etiam *calices & patinæ*
 efformentur, atque in conventu hu-
 jus novæ religionis collocatum iri de-
Hist. Eccles. Tom. LXII.   Nu   inde

Sæc. XVII. inde Ossa *Jacobi Philippi* de sancta *Ma-*
A. C. 1660. *lagia*, utpote qui præcursor fuerit ho-
 jus regni altissimi. Nec hic stetit do-
 ctrinæ *Borriancæ* infania, sed in ali-
 fima mysteria fidei ascendens ausus
 docere suos sectatores; beatissimam
virginem esse deam: eoquod *verbum*
 ternum, cum sit *Deus*, necessario
 buerit habere matrem *deam*: que
 execrandum errorem expositurus
 scipulis & eorum objecta dissoluturus
 docuit consequenter, beatam *virginem*
 non esse conceptam ex semine humano
 sed opera divina, dum videlicet *Spiri-*
tus sanctus incarnatus est in utero sancte
Annæ. Sic prorsus, ut beata *vir-*
 sit ipse *Spiritus sanctus* conceptus
 natus in visceribus *Annæ*; & ante
 post partum virginis. Nam *Joachimus*
 fuisse, *ajebat*, impotentem ad concu-
 mandum matrimonium, idcirco be-
 tam *virginem* appellabat sanctissimam
deam & unigenitam *altissimi filiam*; *aj-*
 bebatque *sacerdotes*, qui ei adhaere-
 pauci, addere in *canone MISSÆ* hec
 verba: UNISPIRATAM FILIAM, &
 probandam hanc doctrinam detestabi-
 lem, afferebat verba *salutationis* *ap-*
lica; GRATIA PLENA, quod *inter-*
 pretatur, *spiritu sancto Plena*; *ajebat*
 que, *canticum canticorum* olim a *Spi-*
 ritu sancto propterea dictatum; tamen
 bat

hucusque nondum intellectum, nec ab ipso quidem *Salomone*. Ex quo *cantico* excerpebat varios versus, quos distribuebat discipulis meditando, tempore *orationis mentalis*; ut eos huic suo dogmati hæretico confirmando accommodarent; & siquidem hujusmodi meditationes, quas volebat afferri in scripto, essent conformes huic suæ sententiæ, laudabat tanquam ab *Angelo* custode dictatas: sin dissentirent, rejiciebat aliter interpretando. Promittebatque se editurum aliquando *epitomen* horum omnium, & *commentarium* plenum ejusmodi *cantici*, atque certo patefacturum mundo, certissimum hoc argumentum præfatæ *incarnationis*: confirmabat suos in hac perversa opinione, asserendo per *primum Cælum* intelligi *patrem æternum*, nomine *secundi filium*, & *terti*, in quod raptus est *Paulus*, *Spiritum sanctum*: atque illic audivisse ea arcana, quæ non licet homini loqui; id est; revelationem accepisse *incarnationis* *Spiritus sancti*, de qua tunc quidem non licuerit; at nunc advenisse tempus, eam manifestandi: atque ut animi excæcati a patre tenebrarum, ex alio in aliud præcipitium ruerent, adjunxit *Franciscus Borri* errores alios. In *eucharistia* non solum inveniri, *ajebat Christi Domini Corpus*; sed etiam

Sæc. XVII.
A. C. 1660.

Nn 2

Cor-

Sæc. XVII *Corpus Mariæ virginis*: & ideo a Sacerdote celebrante reponi in *calice* particulam *hostiæ consecratæ*; ut exprimat conjunctio *Christi* cum sanctissima sua *matre* in pretiosissimo illo sanguine. Item præter *infernum*, *purgatorium* & *limbum*, docebat dari locum *quartum*; ad quem transirent anime infidelium multæ: in sacra *Scriptura libro Ecclesiastici* scatere erroribus, compositum a *Salomone* id tempore, cum esset in peccato mortali. Hic quidem religiosos eo libro uti ad corrigendos suos errores, sed obtento Regno altissimo corrigendos. His igitur erroribus postquam illulisset sociis, exarsit desiderio diabolico ulterius eos disseminandi. Quamobrem ausus est multos eorum in *Epistola* transcribere certæ cuidam personæ, cujus nomen exprimitur in processu, habitanti extra territorium *Mediolanense*. Nec contentus voce sacrilega propagasse, etiam *penna* infernali eosdem descripsit. Præterinde in nocturnis congressibus cœcè dictare *Discipulis* pestilentissima scriptura quæ ipse ab iisdem postea conatus est recipere; quando illi suboluit de sacra *inquisitione*, abdiditque eadem in *Monasterio* monialium, quod nominatur in processu: quæ deinde cum in manus hujus sancti tribunalis venissent, judice

dice cognitum est, ab ipsomet partim fuisse dictata, partim communicata sociis, in quorum spissiore volumine præter supradictos errores observatæ sunt etiam hæreses sequentes.

Divinitatem tertiæ personæ esse tertiam deitatem. In filio Dei principium esse omnipotentis amanti, eidem proprium, per quod filius ipse ab æterno cooperatus sit intrinsece omnipotentis amanti & generanti. Filium Dei ab æterno suamet gloria non fuisse contentum, sed avidissimum futuræ. Deitatem tertiæ personæ esse spiritum, essentiam verbi esse generatam & filiatam, stimulari patrem a Dei filio, ut creet ad extra, idcirco; ut reddat æqualem sibi filium. In personis tribus divinis esse tres omnipotentias constitutivas unius omnipotentis; quemadmodum tres sunt potentis in anima constitutivæ unius animæ, personas divinas secundam & tertiam esse inferiores Patre, dilatam esse a Deo ad hæc usque tempora unionem fidelium & infidelium, ut jam manifestentur prærogativæ, quas habet divinissima Maria per omnia æqualis suo filio. Beatæ virginis animam omnimodo æqualem fuisse animæ Christi, voluisse Deum, ut Lucifer adoraret Jesum & matrem ejus Mariam in idea: qua subjectione recusata ceciderit. Partem illam

Sæc. XVII. illam angelorum cecidisse cum *Lucifero*,
 A. C. 1660. atque in aere mansisse, quæ solo deli-
 derio, neque deliberate ei adhæsit: ac
 tequam produceretur *chaos materiae*,
 fuisse aliud a Deo creatum, consistens
 in solis qualitatibus, & productas po-
 tentias formatrices compositorum ma-
 terialium, quæ quasi *centra* sunt *sphæ-
 rarum* increatarum. Deum in creatio-
 ne mundi elementaris & animalium
 omnium, atque in distinctione elemen-
 torum esse usum ministerio angelorum
rebellium. Deum permisisse, ut a *de-
 monibus* crearentur diversæ species ani-
 malium silvestrium, & indifferentium
 pro gravitate culpæ eorundem, Deum
 in danda vita & anima brutis, uti
titate intellectuali reproba angelorum
bellium; & hæc animalia esse corrupti-
 bilia, eoquod deriventur ex substantiis
 destinata abyssis, & animalia ipsa, ut
 mari pro continua & indefessa *de-
 monum* productione. Homines animam
 divinissimam virtute vitæ generate
 spiratæ, eosque idcirco non esse ob-
 xios annihilationi, Deum in hac vita
 concedere sanctis idemmet dominum
 in bestias, quod *Adamo* concesserat
 culpam. Hanc doctrinam acceptam
 esse a throno increatæ Sapientiæ,
 esse irrefragabilem, creaturas *idcirco*
 esse ipsam *materiam primam*, de qua de
 spuat

Sæc. XVII.
A.C. 1660.

sputant, filios qui procreantur a parentibus existentibus in peccato, infici animatenus non solum culpa *originali*, sed etiam *actuali*, filios, qui procreantur a parentibus ad virtutem propensis, facilius exercere virtutum actiones, quam alios, voluntatem Dei Patris fuisse necessitatam ad creandum mundum. Insuper, nullos veluti fines ponens impiæ temeritatis, conatus est corrumpere *Symbolum Apostolorum*, *orationem dominicam*, *salutationem angelicam* hæreticis interpretationibus; dum explicaturus mysteria *symboli* ausus est illi inferere, *Mariam* processisse ex gremio divinæ essentiae cum anima *deificata*; eoquod alioquin propter disparitatem naturæ fieri nequivisset *desponsatio* Spiritus sancti, cuius opera, *ajebat Borri*, incarnatum esse verbum in utero *decæ nostræ Mariæ*. Quod ad *cælos* attinet, ad quos Christus Dominus ascendit, *ajebat*, per eos intelligi *tres personas*, quarum *Pater* sit cælum increatum, *Filius* cælum generatum, & *Spiritus sanctus* cælum spiratum, quæ nimirum sunt tres *sphæræ* splendidissimæ: sessionem *Christi* ad dexteram patris improprie interpretatus, *dicebat*; humanitatem ejus esse constitutam arbitram omnipotentiae exterioris, descendivæ ab æterno patre, beatissimam virginem

Nn 4

Mariam

Sæc. XVII. Mariam fuisse *Filiam Dei* ante conce-
 A. C. 1660. ptionem divini verbi, & habuisse iden-
tificatam animæ suæ deitatem; id quod
 optime cognoverit *Gabriel*: ob eandem
 que causam de illa dictum esse: *ab in-*
tio & ante sæcula creata sum, pro-
 eodem modo, quo dicitur de *Christo*
 occisum esse ab origine mundi: in
 positione sacrilega orationis domini
 verba illa; *adveniat Regnum tuum.*
 telligebat de phantastico suo Regno
 tissimi. In explanatione salutationis
 gelicæ salutabat Mariam virginem es-
 thetis uni spiratæ deæ, filicæ altissimi
 veri Spiritus sancti incarnati: Scribens
 que sacrilego calamo; quod ob pec-
 tum EVÆ decreverit Deus incarnato-
 nem Spiritus sancti, qui contritus
 esset Caput serpentis. Dum creditur
 & exercet opera divina, obligari Deo
 necessario, ut ejusmodi homini con-
 rat liberales gratias, non ex misero-
 dia, sed ex rigore justitiæ. Porro
 conciliandam sibi venerationem & re-
 mationem inter suos, atque immen-
 doctrinam suam ostentandam pro
 lesti, nullum intermisit artificii gen-
 pro capacitate discipulorum. Nam
 quos eorum reperiret timidiore,
 trem æternum, revelatione sibi facta
 fingebat, iratum; cumulabatque
 tiva securitatis, adhibita motione
 teru

terna, quam aliquis discipulorum ostenderet, se persensisse in receptione sacrae *Eucharisticae*: necnon in execrandis illis conventiculis ex *diabolica* inani gloria, simulans humilitatem, narrabat dissolutionem suae pristinae vitae, protinus adjungendo; se vero divinitus conversum a Deo in Ecclesia sanctae *Mariae majoris* in urbe, eamque conversionem suam factam unacum maximo terrae motu noctis insequentis, simulque cum apparitione *Michaelis* archangeli & apostoli *Pauli*, quorum ille ingenti clamore ei fuerit locutus, hic vero ei dixerit haec verba: *multa dissimulantia venient, omnia tamen ad majorem Dei gloriam.* Palam testabatur, dono revelationum divinarum facillima captu sibi effici altissima quaeque mysteria fidei nostrae, exemplum allegans *resurrectionis mortuorum.* Missum se a Deo, ut reducat mundum totum ad Ecclesiam *Catholicam*, habere se auctoritatem sancti *Pauli* usque adeo magnam, ut vi illius aliquando potuerit reprehendere principem *apostolorum*, atque hac auctoritate, quae eadem omnino creat *papas*, verbis aliquibus prolatis illuminare se alios posse ad cognoscenda scripturae sanctae multa & profundissima secreta: auctoritatem hanc non conferri a Deo aequaliter omnibus. Unumquem-

Saec. XVII.
A. C. 1660.

Sæc. XVII. quemque, qui eam accipiat, habere
 A. C. 1660. potestatem eam communicandi alteri,
 se vero tanquam abundantiore gratia
 & cognitione donatum, posse conferre
 eam multis: quemadmodum reip
 conferebat quibusdam sociis, impo
 tione utriusque manus eorum cap
 cum invocatione sanctissimæ Trinitati
 ut dignaretur eos recipere in religio
Nationalistarum evangelicorum; & præ
 terea imploratione sanctorum *Michaelis*
Gabrielis, Raphaelis; Angelorumque
Michaelistarum, Gabrielistarum, Raphaelis
listarum, cæterorumque angelorum or
 nium paradisi; ad exorandum a sac
 ctissima Trinitate usum hujus dignita
 tis, qui consistit in dono sapientiæ, et
 que in omni eo præterea, quod re
 quiritur ad obtinendum *Regnum altissimi*,
 vi cujus dignitatis, dicebat, illi
 potestatem esse salvandi complures
 nimas non *baptizatorum*, datam sibi
 serebat flammam quandam internam
 cujus iudicium discernat inter inspira
 tiones divinas sibi factas, quas etiam
 dicebat esse agnitas pro cælestibus
 religiosis quibusdam fœminis vitæ
 sim exemplaris, quarum nomina videtur
 est in processu: manum attollens, dice
 bat, in ea Deum res magnas confite
 xisse, quæ omnes dirigerentur ad ob
 quirendum regnum altissimi, quoniam
 illis

illis *quinque* in *digitis* contineri omni-
 potentiam Dei.

Sæc. XVII.
 A. C. 1660.

Quo videlicet dicto indicabat pote-
 statem penes se esse reducendi totum
 genus humanum ad unicum *ovile* &
pastorem, alias, propalabat, a se visas
 esse quorundam ex sociis animas cir-
 cumdatas lumine varii coloris, prout
 varia erat uniuscujusque eorum virtus:
 dignoscere sese ex fronte hominum,
 quid intus agatur: eoquod polleat
 gratia intuendi Angelum custodem in
 facie cujusque sub specie *rotundæ lucis*:
 quapropter consuetudinem introduxit
osculandi socios in *fronte*, quos, ajebat,
 dedita opera electos a se fuisse minus
 literatos, quo magis Divina in eis pa-
 tesceret operatio tanquam scientia do-
 natis divinitus infusa, atque omnibus
 dotibus acquirendum regnum altissimi
 necessariis, ea prorsus ratione, qua
 Christus apostolos elegerat: eandem
 ob causam hortabatur illos, ut libros
 suos venderent, quod essent erroribus
 pleni, sua vero doctrina sincera, quæ
 posthæc confirmanda esset ab Ecclesia,
 tametsi nunc quidem cerneretur ut *in-*
nuba. Denique conscius sibi periculo-
 rum, quibus exponebat socios & secta-
 tores suæ perfidiæ, exhortabatur eos
 ad contemptum suppliciorum *ipsiusque*
mortis: nam cum aliquando 9. dierum *fe-*
rias

Sæc. XVII. *rias B. Virgini nuncupasset, sanguinem*
 A. C. 1660. *jus amore fundendi eos obstrinxit voto, pro-*
tinusque duxit ad supplicii locum, ut illi
osculum figerent ostio conclavis, in qua
arma carnificis asservantur.

Confirmabat se visione accedente
 quantopere hæc oblatio beatæ virginis
 placeret, quod etiam *nivem* illic
 collapsam benedixit, qua impetum
 curavit vasculum, pollicitus *aquam*
 colliquescente *nive* ortam, fore in
 mentem peropportunum multas
 nendi *gratias*.

Cuidam suorum in parænesi ad
 timentiam animum addidit, ad supplicium
 cum alacritate sustinenda, cum
 ei promitteret adjungere custodem
 gelum, qui auxiliaretur & confortaret
 in accepta doctrina.

Ad alium eorum dicebat, omnino
 credendum esse, quod oporteat
 mori.

Ab alio professionem exegit
 faciendam firmissimæ fidei omnium
 rum, quæ docuisset usque ad profectum
 nem vitæ.

Universe autem sciscitabatur e
 gulis sociorum, ad quæ unusquisque
 supplicia se paratum inveniret pro
 stinenda incarnatione Spiritus sancti
 Cæterum cum ex incarceratione sociorum
 rum quorundam retro res suas relinqueret

intellexisset, præter opinionem suam Sæc. XVII.
 & somnia respondit, se tunc quidem A. C. 1660
 nullum persentiscere impulsu inspirationemve divinam: quæ si ei contigisset, daturum se fuisse initium expeditionis ad *Regnum altissimi* conquirendum hoc pacto, compariturum se fuisse in *area cathedralis Ecclesiæ Mediolanensis*, atque illic eloquenter & graviter ad plebem fuisse peroraturum de magnitudine onerum tum animæ tum Corporis, quæ plebs sustineret; qua concitata ad tumultum, si obtinisset sequaces, ad curiam *archiepiscopalem* advolaturum se ad liberandum socios etiam cum nece ministrorum aut ipsius *Archiepiscopi*.

Verum nihil ausus ejusmodi, potius deliberavit se fuga eripere supplicii impendentibus & promeritis: neque tamen ab erroribus tantillum discedens, & perversi semper animi hortabatur quempiam e sociis, ut, si ejuranda esset doctrina, ejuraret sane oretenus tantum: se enim ea in re dispensare, dummodo animo teneret mordicus, quæ accepisset. Post fugam ipsam in civitate, quæ exprimitur in processu, seminare quosdam ex prædictis erroribus ausus, etiam illud addidit, nihil opus esse, ut peccata occulta detegerentur in *confessione sacramentali*.

His

Sæc. XVII.

A. C. 1660

His ita constitutis; ut tanto magis
 remedium afferretur, neque ad plura
 ferperet ista pestis, atque imposture
 & artificiosæ simulationes; decrevit
 ut contra præfatum Franciscum Josphum
Borri procederetur, tanquam
 contumacem, utpote qui fuga facturus
 fuisset se poenæ promeritæ, igitur
 Martii anno 1659. admonitus est &
 citatus, ad comparandum, coram
 tribunali hujus sanctæ universalis inquisitionis,
 ut responderet & purgaret se de iis,
 quæ in materia fidei obijcerentur,
 idque intra 90. dies in poena
excommunicationis majoris lata sententia,
 sed ille inobediens atque intransigens
 comparendi ad eum terminum, tametsi
 ei salvus conductus offerretur & promitteretur
 omnis alterius deinde causa, perstitit in
 erroribus perantiquis & contumax animo,
 ad pristinum exemplum.

Quamobrem elapsis 90. diebus, qui
 fuerant assignati, observatisque quatuor
 consuets terminis citatus est legitime
 ad accipiendam declarationem poenarum,
 quas incurrisset, expressum in monitorio
 prædicto, mox etiam declaratus est
 incurrisse *excommunicationem* majorem,
 affixis eam in rem scholæ publicis
 tam Romæ quam Mediolani.

Verum

Verum etiam hac medicina salubri Sæc. XVII.
 repudiata, quæ ex paterno visceribus A. C. 1660.
 ei oblata reditum præparabat ad sinum
 Ecclesiæ, & unitatem sanctæ fidei, at-
 que ejurandos errores & hæresin, in re-
 probum sensum, & spretis nostris ad-
 monitionibus amplius totum annum
 persistit in prædicta *excommunicatione*,
 & etiamnum perstat contumax, ideo
 2. *Octobris* præterlapsi citatus est denuo,
 ut appareret coram nobis intra alios
 90. dies ad tempus *vesperarum* in hac
 Ecclesia sanctæ *Maricæ* ad *Minervam*,
 auditurus *sententiam definitivam*, quam
 videlicet in hac nostra expeditione &
 gravissima causa de suffragio nostræ
 Congregationis generalis ea super re
 habita contra eum protulimus, se-
 quenti tenore.

Invocato itaque, sanctissimo nomine
Jesu Christi domini nostri & ejus glo-
 riosissimæ matris *Maricæ*, in causa,
 quæ disceptata est coram nobis per re-
 verendum Petrum *Seristam* juris utrius-
 que *doctorem*, procuratorem *fiscalem* hu-
 jus supremæ & universalis *inquisitionis*,
 ex una parte, & Josephum Franciscum
Borri supra memoratum reum ex *inqui-*
sitione cum processu institutis in causa
 fidei contumacem & excommunicatum;
 atque ita persistentem ultra anni spa-
 tium ex altera parte; nos hac *sententia*
 nostra

Sæc. XVII. nostra definitiva, quam sedentes pro
 A. C. 1660. bunalī proferimus in his literis, cum
 consilio & approbatione reverendorum
 patrum *theologorum* & dominorum *con-*
onistarum, tanquam *consiliariorum* pre-
 dictæ generalis *inquisitionis*, edicimus,
 pronuntiamus, definimus & decla-
 mus memoratum Josephum Franciscum
Borri, ob supradictas causas puniri
 debere, tanquam hæreticum, & ita
 circo incurrisse censuras omnes eccle-
 siasticas, & pœnas sacrorum *canonum*
 & constitutionum *pontificiarum*, tam ge-
 neralium quam particularium, que
 quot ejusmodi hæreticis irrogatæ & in
 eos promulgatæ sunt.

Ad cujus rei executionem præci-
 mus eum omni honore & prærogativa
 excludimus ex foro nostro Ecclesiastico,
 & sancta nostra immaculata Ecclesia,
 cujus ille misericordia se reddidit in-
 dignum, atque in detestationem ejus de-
 licti permittimus effigiem ejus domini
Cardinali progubernatori, vel ejus locum
tenenti criminali hic præfenti, ut in ea
 exequatur supplicia debita, mandata
 tes exuri impia ejus & hæretica scripta
 declarantesque bona ejus mobilia, &
 immobilia, jura & acta *fisco* obnoxia
 & commissa.

Insuper præcipimus omnibus fide-
 libus utriusque sexus, ne sub pœna
 excor-

excommunicationis latae sententiae conver-
 sentur cum prædicto *Borri* tanquam Sæc. XVII.
A.C. 1660.
 hæretico damnato & declarato; simul,
 ut impediunt pro viribus, ne quisquam
 cum eodem agat vel conversetur: ne
 item res ei necessarias suppeditent.
 Injungimus præterea in virtute sanctæ
 obedientiæ ad majorem confusionem
 prædicti *Borri* ejusque complicum,
 fautorum, adhærentium, & recepta-
 torum, omnibusque *patriarchis, prima-*
tibus, archiepiscopis, cæterisque Præla-
tis patriarchalium, metropolitanarum &
aliarum cathedralium, collegiatarum, in-
feriorum ecclesiarum capitulis & per-
 sonis aliis Ecclesiasticis, ut teneantur
 apprehendere aut curare apprehendi
 prædictum *Borri*, & apprehensum no-
 stro nomine retinere, nosque reddere
 certiores, ut disponamus de ejus per-
 sona secundum justitiam: prout etiam
 permittimus, ut non solum a magistratu
 sæculari capiatur, edito super hac re
 mandato, sed etiam a qualicumque ho-
 mine privato, cui hunc favorem præ-
 stare libuerit nostræ sanctæ fidei, sic-
 que edicimus, pronuntiamus, defini-
 mus, declaramus, concludimus, per-
 mittimus & damnamus; non hoc so-
 lum, verum omni alio meliori modo
 & forma, qua ex jure possumus &
 debemus.

Hist. Eccles. Tom. LXII.   Oo   Post-

Sæc. XVII.

A. C. 1660.

Postquam vero sceleratus hic homo Hafnia ad Turcarum imperium proficisci paraverat, a quibusdam agnitus, Viennam in vinculis deductus est, inde vero Romam ad summum Pontificem missus, ibidemque errores suos ejurare compulsus, in arce S. Angeli detinebatur, donec anno hujus sæculi nonagesimo quinto supremum obitus diem, annos natus septuaginta novem.

§. L.

Quædam propositio a Cadomensi Universitate, & a Prætoribus proscripta.

Decret. Univ. Cad. contra D. Fossart Sentenc. du Lieut. Criminel.

Eodem hoc anno Magister Richardus Fossart Sacerdos, cum die vigesima quinta Octobris in Universitate primos Doctoratus honores expetisset, Eremitarum Cadomensium promovetur, publicam habuit disputationem in qua quæstionem de auctoritate potestate summi Pontificis agitans, postquam de Sacra ejusdem potestate fusius disseruerat, ad temporalem potestatem deflexit, propugnavitque quod summus Pontifex supremam habere Reges deponendi, & constituendi potestatem. Enimvero Facultatis Theologicae Decano, ceterisque Doctoribus hæc propositio summopere displicuit, ut